

flexibel en gedisciplineerd.

Buitenlanders die Polen bezoeken, zijn diep onder de indruk hoe dit land zich de laatste vijf jaar heeft ontwikkeld. Of zoals Daniël Heinst, hoofd van het Netherlands Business Sport Office (NBSO) in Krakau het stelt: "Het is ongelooflijk hoe dit land zich uit het socialistische harnas heeft weten te breken. Het heeft alles te maken met de ambities, noestige arbeid en ondernemersgeest van de Pool zelf." In verschillende toonaarden wordt die geroemd als ambitieus, klantgericht,

Gerrit van Stoffelsen, algemeen directeur Accounting Plaza, die zojuist de accountingwerkzaamheden van zijn grootste klant Ahold heeft overgebracht naar Polen, noemt zijn Poolse werknemers consciëntieuzer in de uitvoering van de werkzaamheden, waar Nederlanders wat te gemakkelijk zijn. "En dat nog eens voor 30 procent lagere kosten en met 350 werknemers! Ik moet eigenlijk zeggen werkneemsters, want 95 procent is vrouw en te hoog gekwalificeerd voor het werk. Helaas hebben we hiervoor afscheid moeten nemen van 150 werknemers in onze hoofdvestiging in Wormer." Stoffelsen benadrukt dat de Poolse bedrijfscultuur hiërarchisch is. "Accounting Plaza investeert heel veel in communicatie. Het sterke gevoel van sociale verbanden maakt Polen gevoelig voor een bedrijfscultuur. Die loyaliteit moet je koesteren door eigen initiatief en creativiteit de ruimte te geven. Dat mag voor ons vanzelfsprekend zijn, maar is voor hen, gezien het socialistische verleden, verfrissend en inspirerend."

Piotr Piatosa, vicepresident van het Poolse softwarehouse ComArch S.A., legt het enigszins anders uit. "Jullie zijn slap en verwend. In Duitsland en Nederland zijn jullie te veel bezig met arbeidstijd, vakantiedagen en overwerk. Wij werken hard en efficiënt, zijn hoog gekwalificeerd en hebben flexibele werktijden. Hier doen we een klus waar in Duitsland bijvoorbeeld zeven werkdagen voor staat in twee tot drie dagen en dat scheelt in de kosten. Dat kan, omdat veel (jonge) mensen in deeltijd 's avonds en in de weekenden werken. Wij hebben in Polen een baan echt broodnodig!"

Het succes geeft de Polen een nieuw en sterk zelfbewustzijn. "Polen, zo zeggen ze zelf, ligt in het midden van het nieuwe Europa en vormt zo een brug tussen het westelijke en oostelijke deel van Europa." Sinds Polen zich in 1990 openstelde voor kapitaal en expertise uit Duitsland, Groot-Brittannië en andere westerse landen, heeft het veel van die partijen geleerd. Zo zelfs dat het nu uit pragmatische overwegingen een soort zendingdrang kent om die verworven kennis door te geven aan zijn oostelijke burens Oekraïne en Wit-Rusland. Uit kostenoverweging moet het daar nu routinewerkzaamheden outsourcen. Roemenië doet al het nodige op het gebied van routinematig programmeren bij

Kostenvoordeel blijft

Hoewel Polen zijn reputatie van lagelonenland in het Westen lijkt te verliezen, relativereert de Poolse IT-branche zelf dit vooroordeel. Inderdaad staan de salarissen van de IT-managers op hetzelfde niveau als in het Westen. Maar dat geldt slechts voor het hogere echelon en geeft dus een vertekende voorstelling van zaken voor de hele Poolse IT-industrie. Sommige managers verwachten zelfs in de nabije toekomst een neerwaartse druk op lonen in de Poolse IT-sector door een groter aanbod van ICT-specialisten op mbo-, hbo- tot en met academisch niveau. Niet alleen heeft de braindrain zich gekeerd nu veel Polen, inclusief IT-specialisten, landen als Ierland en Groot-Brittannië de rug toe keren en teruggaan naar huis en haard en vooral SEnD naar de familie. Ook de Poolse Zloty heeft zich tot de euro en Britse pond gestabiliseerd. Kuba Wicaszek, CEO van de Poolse vestiging van het Nederlandse Accounting Plaza, voorziet de potentie van Krakau met 750.000 inwoners, maar met een omgeving van ruim negen miljoen inwoners als arbeids- en consumentenmarkt als heel hoog. "Door vermindering van de arbeidsmarkt zullen de lonen binnenkort zelfs dalen en bieden zich (te) hoog gekwalificeerde IT'ers aan." Deze stelling wordt al bevestigd door professor Marek Skomorowski, professor aan het Instituut voor Computer Science aan de Jagiellonski Universiteit in Krakau. Tot zijn verbazing beluistert hij onder zijn studenten steeds vaker de klacht hoe moeilijk het is om een baan te vinden.

Polen profileert zich internationaal in IT als het land met veel en zeer hoogopgeleide werknemers, die hun opleiding aan universiteiten, hogescholen en vele privéopleidingsinstituten volgen. "De uitblinkers die cum laude slagen voor een eindexamen krijgen zonder enige twijfel een beurs van de universiteit en een baan. Zij worden tijdens hun studie al gevolgd door grote IT-multinationals als Motorola, Google of ComArch. De multinationals schrijven allerlei wedstrijden uit voor internationale academische teams. "In de prijzen vallen is niet alleen een eer", vertelt professor Skomorowski van het Instituut voor Computer Science aan de Jagiellonski Universiteit, "maar het verzekert de universiteit van een som geld voor nieuw onderzoek." Zijn instituut won in 2006 20.000 dollar, die de Motorola Stichting uitloofde, te besteden aan software-engineering. Dezelfde stichting heeft recent op eigen initiatief het Computer Science-instituut opnieuw een som van 40.000 dollar geschonken voor hetzelfde programma in 2009.

De hechte band tussen bedrijfsleven en universiteit is tekenend voor Polen. ComArch werd in 1993 opgericht door professor Janusz Filipiak van de Akademia Gornicz-Hutnicza in Krakau, de huidige president van de raad van bestuur. Het bedrijf biedt whizzkids die het gespot heeft op universiteiten al twee jaar voor het afstuderen aan om betaald bij het softwarehouse te werken tijdens de vakanties en de weekenden. Andere studenten zonder beurs werken door de week voor hun levensonderhoud en volgen colleges in de avonduren en in het weekend.

Van de politici in Warschau Polen, zo weten de Polen, hoef je niets te verwachten. Cynisme en schaamte bekruipt hen, zeker tegenover een buitenlander, na de recente stoelendans tussen president Lech Kaczynski en premier Donald Tusk op de recente EU-top in Brussel. Met een cynisch lachje zegt vicepresident Piatosa van ComArch: "Oh, wat een ego's. Die hebben veel belangrijkere zaken aan hun hoofd dan het welzijn van hun land!"

Met hem betreuren vele Polen de absolute stilstand in het economische beleid van het land. De strategie en beleidsplannen voor wegenbouw en een goede ICT-infrastructuur voor het platteland van de nieuw aangetreden premier Tusk waren zo veelbelovend bij zijn aantreden. Eindelijk, zo werd gehoopt, zou de ICT-markt echt geliberaliseerd worden en het monopolie van ex-staatsbedrijf TPSA (Telekomunikacja Polska S.A.) worden doorbroken. Maar rancuneuze politici blokkeren deze noodzakelijke maatregelen.

Zowel Poolse als ook buitenlandse ondernemers herkennen veel in de ranking in het Global Competitiveness Report 2008-2009 van het World Economic Forum in Davos. Hier staat Polen wat economische groei betreft op de 22e plaats van 134 landen, echter met 'government regulation' op de 127e, 'financial honesty politicians' op de 113e en 'transparency of policy making' op nummer 128!

Dat scheidt wel ruimte om legaal of illegaal de zaken op te rekken. "In Warschau zijn er geen regels; in Krakau enkele", zo verklaart de Nederlander Heinst. "Zo hebben de aanbieders van mobiele telefonie, waaronder Orange, hun vergunningen zo opgerekt dat WiFi steeds meer geboden kan worden, ook op het platteland. Dit wordt oogluikend toegestaan door een onmachtige nationale overheid in ruil voor de eis deze verbindingen gratis aan te bieden! Het breekt

het platteland inderdaad open, maar is een druppel op de gloeiende plaat. En dan te denken dat er ruim 67 miljard euro uit het Europese Structuur Fonds voor infrastructuur in Polen klaarligt.” Als de overheid nu eens werk maakt van betere publieke ICT-infrastructuur, dan breekt het Poolse platteland als arbeidsmarkt. Dat betekent dat veel routinematig werk weer in Polen zelf kan geschieden, de lokale markt zich voorspoedig ontwikkelt, de loonontwikkeling zal afremmen en Polen dus aantrekkelijker worden in zijn offertes.

De provincie Malopolska waarvan Krakau de hoofdstad is, heeft al 416 hectare aan Speciale Economische Zones (SSE). Daar worden bedrijven gelokt met beloften van goedopgeleide en hardwerkende arbeidskrachten en belastingenfaciliteiten, zoals 50 procent korting op de vennootbelasting. “Warschau biedt 30, Katowice 40 en het naburige Slowakije ook maar 30 procent”, vertellen Jacek Bielawski en Patryk Bialas op het hoofdkantoor van SSE op het Krakow Technology Park (KTA). “Op dit hightechpark, het enige in Polen, staan de R&D-labs van de Poolse multinational ComArch, van het Dream Lab Onet, de grootste bouwer van websites in Polen, naast dat van Motorola Electronics Polska.” Het percentage belastingvoordeel loopt op tot 70 procent voor midden- en kleinbedrijven die zich melden voor de ‘incubator’, de kweekvijver van innovatie in ICT op het hightechpark. “We bieden hier in Krakau met 21 universiteiten en hogescholen veel hoogopgeleide, hardwerkende jonge mensen. Iemand vergeleek onze arbeidsinzet kortgeleden met die van Koreanen”, meldt Bialas glimlachend.

De bedrijven die er gevestigd zijn, hebben zelf de ICT-infrastructuur aangelegd en staan zo in voor de betrouwbaarheid met hun verbindingen met hun klanten elders. De kwetsbaarheid van Polen, zo geven de betrokkenen toe, is de Russische beer. “Maar ja, zo legt de Piatosa van ComArch uit, die aanvoer van gas en olie betreft ook jullie in het Westen. Wat mij zorgen baart, is dat vier van onze klanten in Rusland zich onder druk van Moskou kortgeleden hebben teruggetrokken. En over een recessie of over EK-voetbal 2012 in Polen en Oekraïne, maak ik me nog niet zo'n zorgen. Die lijken als breekijzer te gaan dienen in die vastgeroeste nationale wetgeving in Warschau!”